

presentatie.

**so
CIUS.**

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

nieuw als sociaal-cultureel werker

Leertraject 2026

Dag 1

Vriendenboekje

- Vul de vriendenbingo in:
 - Voor ieder vakje, één naam

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Vriendenboekje

- Vul de vriendenbingo in:
 - Voor ieder vakje, één naam
- Vraag aan je linker buur:
 - Naam, functie en organisatie
- Rondje
 - Stel je linker buur voor
 - Geef een uniek weetje over je linker buur

Leertraject voorjaar

 Voorbereidende screencast: Historia het sociaal-cultureel volwassenenwerk

23 februari 10u – 12u

Geschiedenis en actualiteit van het sociaal-cultureel werkveld

Voorbereidende screencast: Krachtlijnen van het decreet

23 maart | 9u30 – 16u30 | @ Herman Terilinckgebouw, Brussel

Het sociaal-culturele werkveld

Voorbereidende screencast (met opdracht): Rollen en functies

27 april | 9u30 – 16u30 | @ Globe Aroma, Brussel

Jij als sociaal-cultureel werker

Voorbereidende screencast (met opdracht): Ondersteuningslandschap

21 mei | 9u30 – 16u30 | @ Avansa Rivierenland, Mechelen

Jouw sociaal-culturele praktijk

Mei/juni

Jouw praktijk beschrijven vanuit de rollen en functies

Leerdoelen

Geschiedenis en actualiteit van het sociaal-cultureel werkveld

Het sociaal-cultureel werkveld

- Kennismaking met elkaar/s praktijken en organisaties
- De missie van je organisatie plaatsen in de doeloriëntering van een breder werkveld

Interactie

▪ Luister:

- Laat anderen uitspreken. Onderbreek hun verhaal niet.
- Als professionals onder elkaar probeer je de ervaringen van de anderen te begrijpen. Om te begrijpen, stel je vragen.
- Wat anderen hier vertellen, verspreid je niet buiten deze bijeenkomst.

▪ Spreek:

- Spreek vanuit je eigen ervaring, in de ik-vorm.
- Wees helder in je inbreng. Houd die *to the point* en gericht op de inhoud.
- Spreek langzaam en kijk rond om af te toetsen of anderen je begrijpen.
- Wees respectvol over iedereen hier en over de mensen, groepen en gemeenschappen daarbuiten. Spreek op een manier die hen in hun waarde laat.

▪ Geef aan:

- Vraag een time-out als je het moet laten bezinken, als je grens bereikt is of als die werd overschreden.
- Een energiepeiler seint wanneer de groep de energie verliest.
- Vul in de evaluatie in wanneer iets voor jou niet veilig voelde.

Fish-bowl perspectief

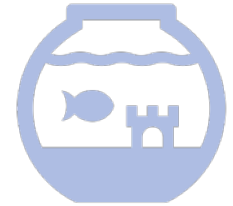

■ Meta-reflectie

- Waarom gebruik ik bepaalde werkvormen?
- Wat hoop ik met deze opdracht te bereiken?
- Hoe kan je deze reflectie zelf voortzetten in je eigen praktijk of organisatie?

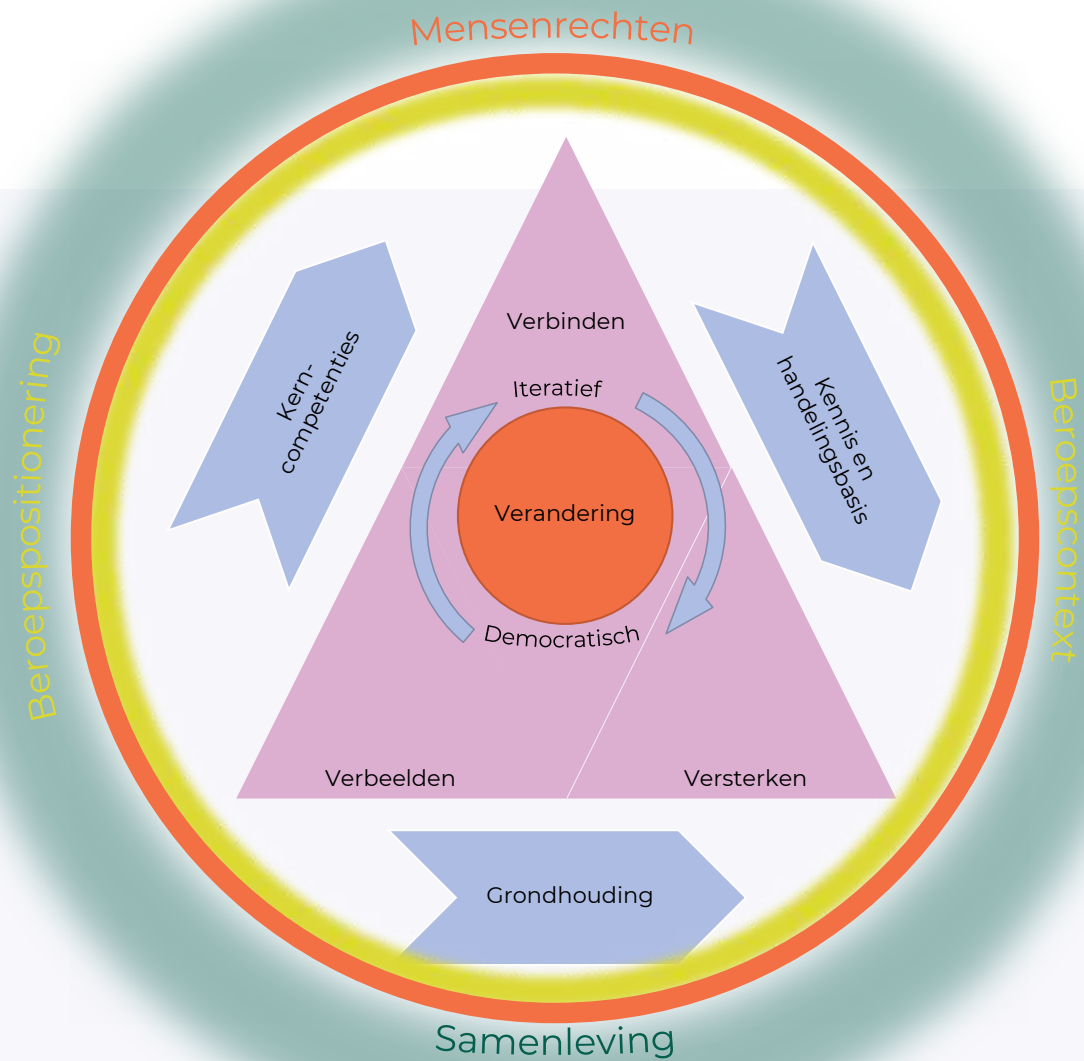

Afwisseling live - online

- Herhaling:
 - ik leg niets online uit waar ik live niet op terugkom
- Online: focus op informatie en uitleg
 - Later ook te herbekijken
- Live: focus op uitwisseling en praktijkuitwisseling

so
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Het werkveld

Wat kenmerkt sociaal-culturele organisaties?

Vragen bij screencast?

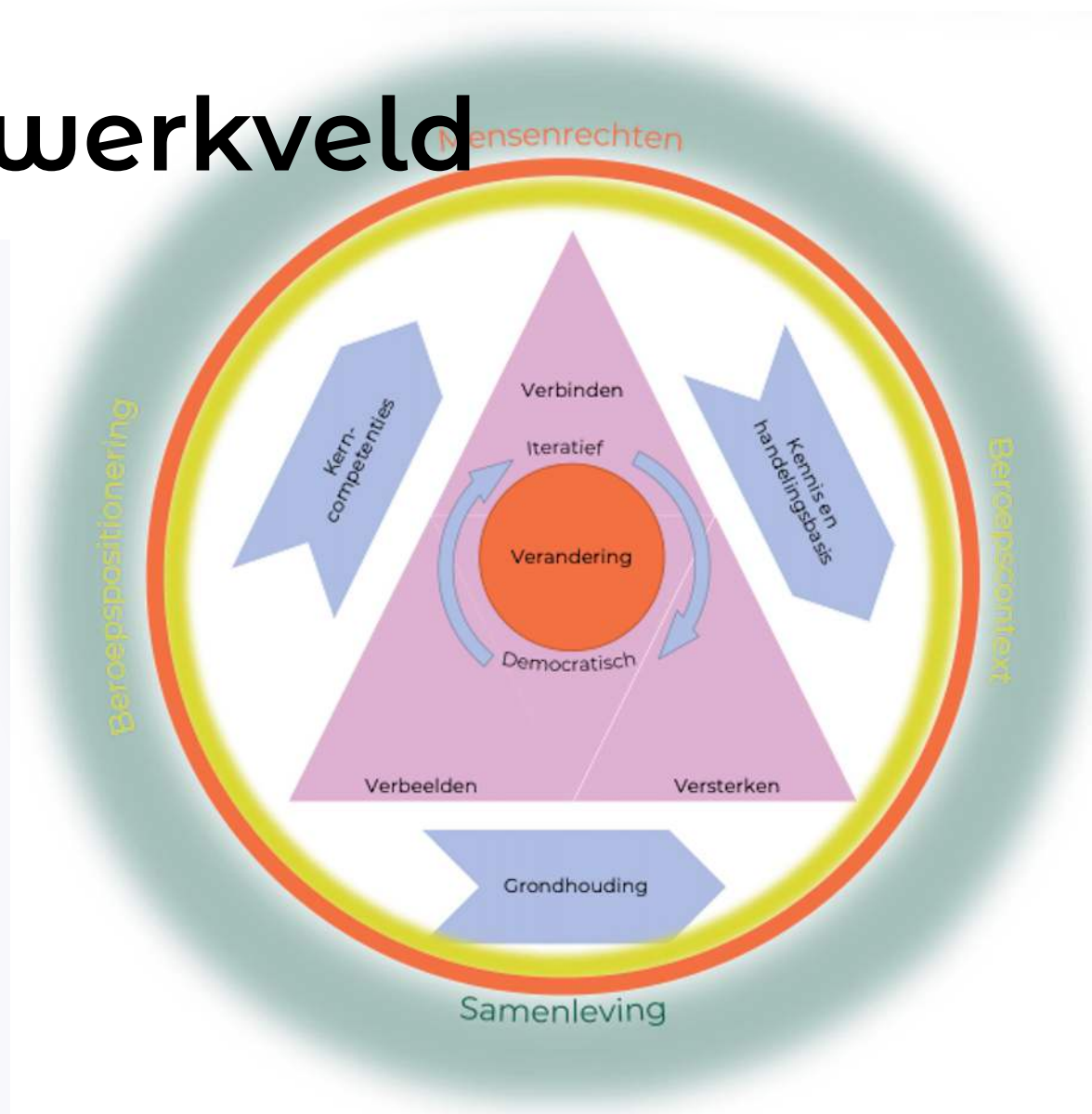
- Schrijf je (eventuele) vraag op een blad papier
- Geef dit door (met de klok mee)
 - Vul andere vragen aan met antwoorden
- Overlopen van vragen en antwoorden

Het werkveld

presentatie | 26/03/2026

Vriendenboekje

- Per drie
 - Voor welke organisatie werk je?
 - Wat voor type organisatie is dit?
 - Tot welke maatschappelijke stroom behoort de organisatie?
- Vul aan!

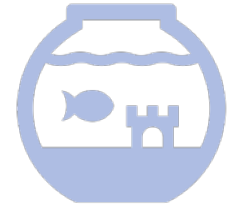

Doelgroep organisaties

Thema organisaties

Types en stromen

- Herhaling
- Voortdurende kennismaking
- Je eigen organisatie positioneren in een breder veld

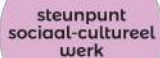
Ontwikkeling scw

Sociaal-culturele organisaties ontstaan als antwoord op maatschappelijke verschuivingen en nemen een format aan dat daar bij past.

Sociaal-culturele organisaties beïnvloeden die maatschappelijke verschuivingen

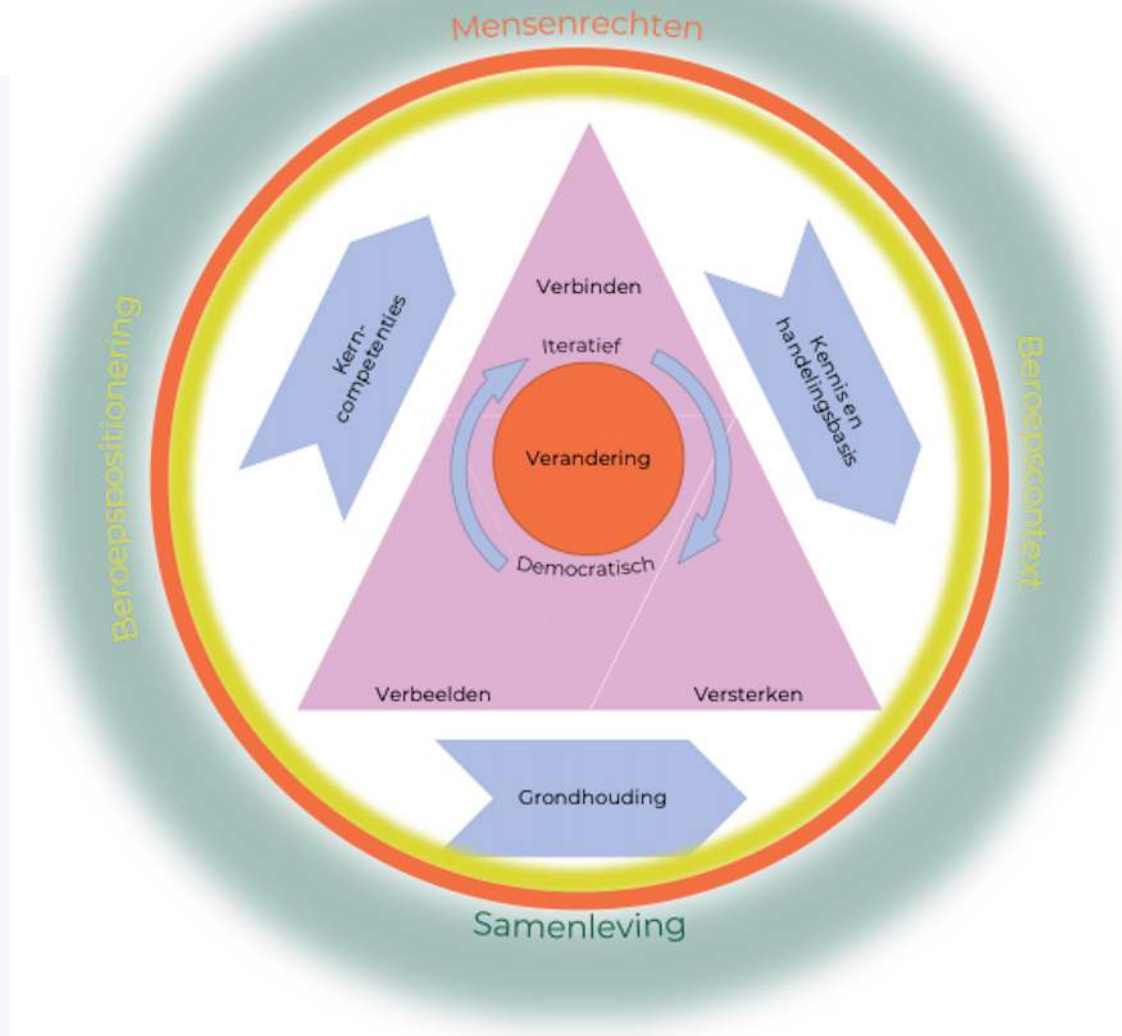
The logo consists of the text "SO" stacked above "CIUS." in a white, sans-serif font, set against a solid orange square background.

SO
CIUS.

The logo features the text "steunpunt", "sociaal-cultureel", and "werk" stacked vertically in a small, black, sans-serif font, centered within a light purple circle.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Maatschappelijke verandering

Missie en doeloriëntering

- Je organisatie vertaalt de doeloriëntering in de eigen missie
- Iedere missie moet bijdragen aan de doelstellingen van het decreet

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Missie en visie in het decreet

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

*Dit decreet heeft het civiel perspectief als eerste uitgangspunt. Dat betekent dat sociaal-culturele volwassenenorganisaties aanzien worden als maatschappelijke actoren die **vanuit hun missie en visie een eigen plaats innemen in het democratische proces.***

*Ze bewegen zich in een ruimte tussen leefwereld en politiek, op de naad tussen leefwereld en systeem. Ze creëren mee dynamiek in de samenleving, **dynamiek die moet leiden tot een meer duurzame, inclusieve en solidaire democratie.***

waardenkader

VERANDERING brengen

VOOR mensen/groepen/gemeenschappen
MET deze mensen/groepen/gemeenschappen

waardenkader

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

De Aantrekkelijke Stadsrand, mee mogelijk gemaakt door Avansa regio Gent, nodigt inwoners uit Zelzate, Evergem en Lievegem uit om de aantrekkingskracht van deze regio te benoemen. Via co-creatie, gedeeld engagement en een gedragen actieplan streeft het project naar extra toeristische belevingspunten die verschillende belangen overstijgen.

waardenkader

VERANDERING brengen

VOOR mensen/groepen/gemeenschappen
MET deze mensen/groepen/gemeenschappen

Richting een meer DEMOCRATISCHE, SOLIDAIRE,
INCLUSIEVE EN DUURZAME SAMENLEVING

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Doeloriëntering

- Neem je beleidsplan/missie erbij
- Herken jij een van de sociaal-culturele doelen?
 - Sta recht
 - Hoe formuleert jouw organisatie dit?

Doeloriëntering

Democratisch

een samenleving waarin burgers actief participeren en meebeslissen over samenlevingsvraagstukken die hen aanbelangen.

Solidair

een samenleving waarin burgers onderling delen en herverdelen op basis van een gevoel van lotsverbondenheid en loyaliteit.

Duurzaam

een samenleving die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder de mogelijkheden van toekomstige generaties om in hun behoeften te voorzien in gevaar te brengen.

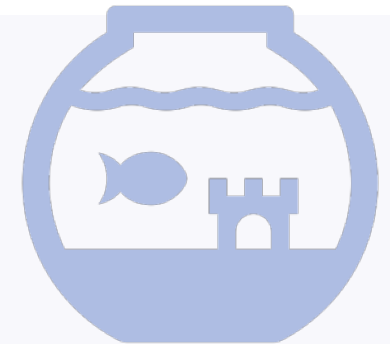

Inclusief

een samenleving die inzet op de participatie van iedereen, waarin elk lid een aandeel heeft en waar de notie van wederkerigheid centraal staat.

Doeloriëntering

- Heel brede doelen, particulier herkennen
- Reflectief denken, toepassing
- Activerend

Vriendenboekje

- Je vrienden van socius
- Keuze uit 2 sessies (één uit ieder groepje):

1. Vrijwilligers ondersteunen
2. Politiseren
3. Werken met groepen
4. Communicatie

en

1. Burgerinitiatieven
2. Verenigen
3. Participatie
4. Projectmatig werken

Mensenrechten

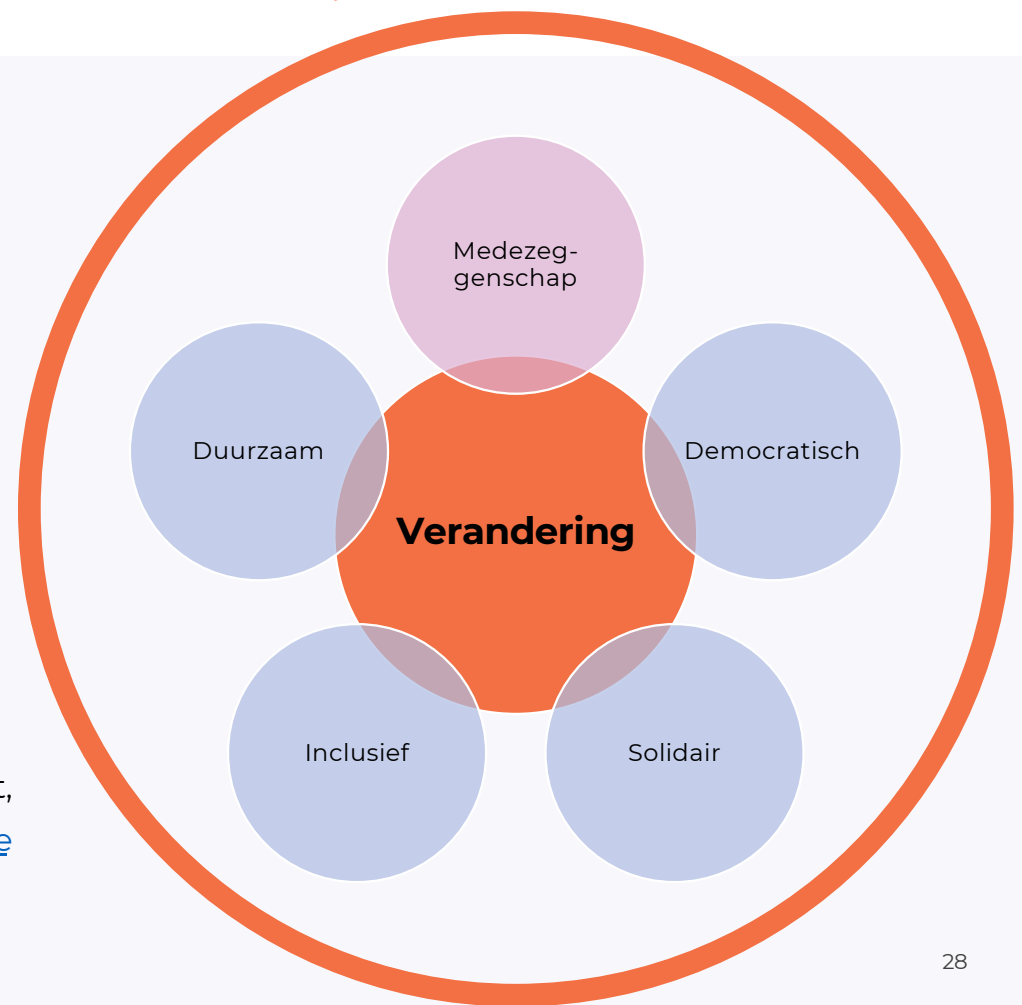
Sociaal werk is een mensenrechtenberoep -Hoeder van sociale grondrechten

- In het huidige maatschappelijk klimaat van besparingen, druk op de welvaartstaat en toegenomen sociale ongelijkheid is het streven naar menselijke waardigheid voor iedereen lang geen evidentie. Sociale grondrechten staan onder druk. Maatregelen in het sociale domein brengen tendensen in beeld die sociale grondrechten hypothekeren. Ze hebben vaak zeer verregaande gevolgen voor een groep van mensen in kwetsbare leefsituaties.

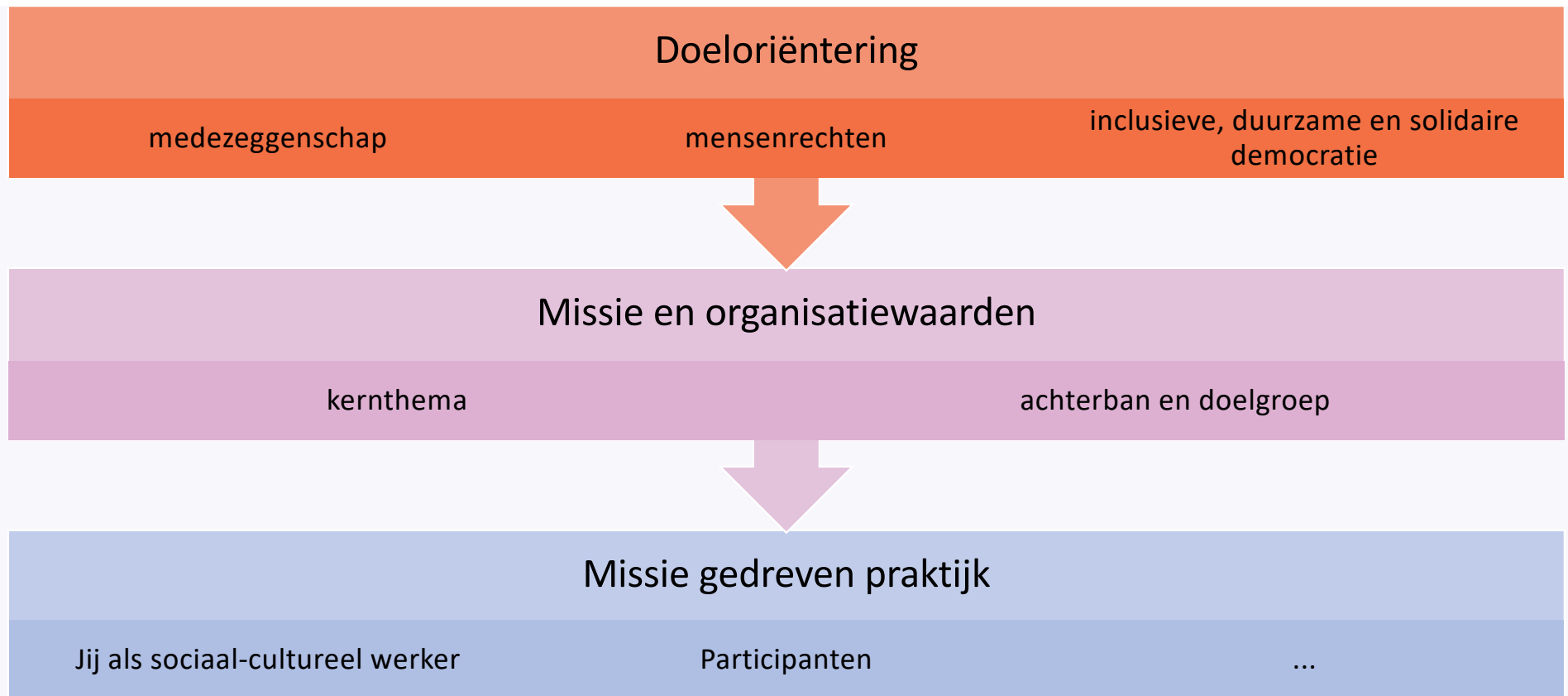
Sociaal.net,

26 maart 2015, [Didier Reynaert](#), [Siebren Nachtergaele](#)

Mensenrechten

Missiegedreven werken

presentatie | 26/03/2026

so
cius.

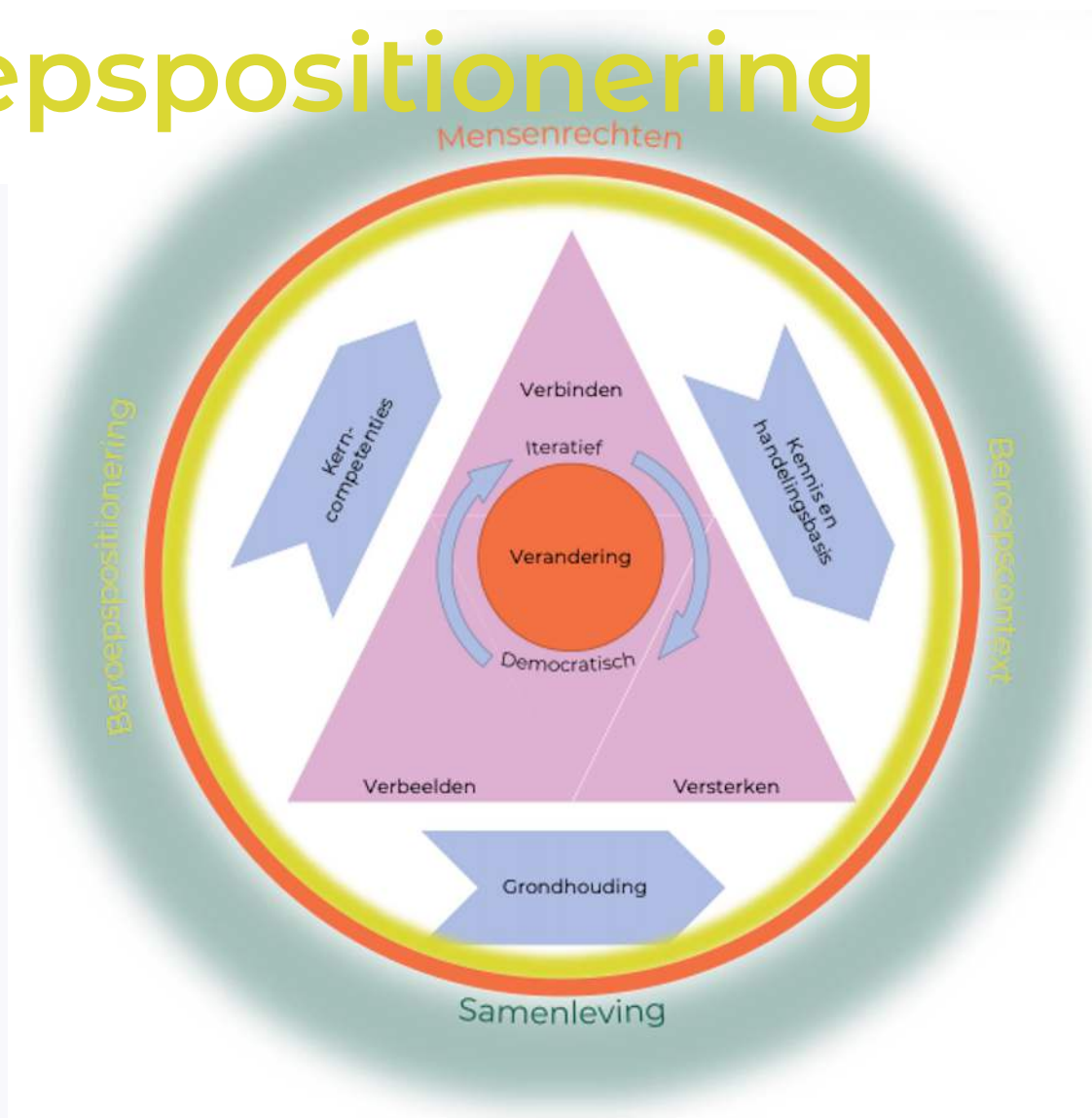
steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Sankaa

- SANKAA droomt van een samenleving waarin iedereen actief en volwaardig kan participeren aan de verschillende sociaal-maatschappelijke en culturele levensdomeinen. Een samenleving waar wederzijds respect, gelijkwaardig burgerschap, verbondenheid en inclusie realiteit zijn.
- Vanuit de kracht van mensen, hun gedeelde ervaringen en diepgewortelde waarden van verbondenheid en zorg voor elkaar gaan we samen met onze verenigingen, hun leden en partners aan de slag.
- Via ontmoeting, dialoog en uitwisseling stimuleren we verbinding en betrokkenheid met als doel bruggen te bouwen tussen gemeenschappen en naar de bredere samenleving.
- We creëren een inspirerende leeromgeving; informeren, versterken vaardigheden en competenties en stimuleren kritische reflectie als hefboomen tot emancipatie, volwaardige participatie en gelijkwaardig burgerschap.

S	→ Samen sterker
A	→ Actief participeren
N	→ Netwerken
K	→ Kracht van mensen
A	→ Ambities waarmaken
A	→ Afrika

Beroepspositionering

Ontwikkeling scw

Sociaal-culturele organisaties ontstaan als antwoord op maatschappelijke verschuivingen en nemen een format aan dat daar bij past.

- Hybridisering
 - Huidige maatschappelijke verschuivingen
 - Spanningsveld tussen markt – overheid – individu en middenveld
- Op zoek naar het juiste format
 - Missie als unique selling proposition

so
cius.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Beroepspositionering

SO
CIUS.

steunpunt
sociaal-cultureel
werk

Wij vertellen dat verhaal aan subsidiërende overheden, bezoekers en sponsors, maar de vrijwilligers dragen dat ook echt mee uit. Dat verhaal van het gebouw dat ooit een cinémazaal was en later als variétézaal en concertgebouw heeft gefungeerd, waarna het 20 jaar heeft leeggestaan en compleet in een ruïne veranderd is en dat door die vrijwilligers heropgebouwd en herrezen is... dat draagt De Roma in zich.

Danielle Dierckx,
coördinator van De Roma

Beroepspositionering

De unique selling proposition van De Roma

- Onontgonnen terrein: volksschouwburg
- Hybride terrein: tussen markt, staat en middenveld
 - (her)ontdekt en opgebouwd door vrijwilligers : burgerinitiatief
 - erkenning als cultuurcentrum?
 - Marktsamenwerking met sponsors

Beroepscontext

- Unieke organisaties
- Die toch verbonden zijn
- Ook individueel:
 - Ruimte voor eigen experiment
 - Netwerk om dit experiment mogelijk te maken

